

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Breviarium, Fragment - Cod. Karlsruhe 1392

[S.I.], [13. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-33652](#)

l. 1392

ADomine si adhuc populo tuo sum necessarius non recuso laborem fiat uolu-
cas tua. **A**Uerum ineffabilem nec labore uitium nec morte uincendum
qui nec mori timuit nec uiuere recusauit. **A**Ueulis ac manibus in celum sem-
per intentus in uerum aboratione spiritum non relaxabat a evia a evia. **A**o
tacis abribus sive letis exceptur marianus hic paup et modicus celum dives
ingreditur ymnis celestibus honoratur. **I**n ev. **A**O quantus luctus omni-
um quanta precipue lamena monachorum et uirginum chorus quia pium
est gaudere martino et pium est flere marianum. **A**dho. Dicunt disci-
ADum sacramenta offerret beatus martinus globus igneus apparuit sup cap-
ouis. **A**Marianus episcopus migravit a seculo uuit in exo gantia sacerdoti.
Ad portem. **E**Herci mil. **A**lt Justi s. ev. Si q. mit. **A**duo re mis. **E**cc
sacerdos. **A**lt Tunc. **G**Sicut lumbi. **I**n. u. **V**mac b. **I**n ev. **A**Ob
ligebat xpm regem et non se uida
base impetrare speraret. magis de cibis medicamentum et medicee ob
tulit. **A**lt Agnus. **E**cciu ep. **R**ec. **I**ev. **A**

Occ. s. steph. Lecc d. i. sc. epo. **L**aud. **A**Post discessum diuissim mi-
tati episcopi beatus brevius cathedram episcopalem suscepit. **A**Tricelmo
ordinationis sue anno oritur contra eum lamentabile crimen nati que

dain mulier que cubicularis uestimenta abluebat concepit et peperit et om
ne crimen super episcopum obiciunt. **A** Ilo quoq; negante iussit afferti sibi
infanteum cumq; oblatu siusset triginta abortu habes dies atque ad eum brie
vius adiuro te perdeum ut si ego te generaui coram cunctis edicis. **A** Re
spondens autem infans coram omni populo verbo uero non estu inquit pa
ter meus. **A** Sanctus brietus satisfaciens populo prunas ardentes ab urbe
in burro suo deferens et ante sepulcrum beati martini coram populo preciens
uestimentum eius inustum apparuit. **I** nev. **A** Populis autem non cre
dantibus et ab episcopatu cum proceris romani petiti flens et euilans app
dicent. merito hec patior quia peccauit in sanctum dei. **A** doris. **S**acerdotes di.
T Doctrus. **G** Tunc illud Disposiu. **C** Vos estis s. of Virtutis m. c. fidet. **I** n. u.
A iste ses. **R** ufi. **A** Euge s. ox. s. silvest. **R** Posiu. **I**ste Anna. **A** doris. **S**a
cedores ei. **I** Deder dñs. **G** Sacerdotes ei. **A** lt Eliz. **C** Vigilate. of Inueni. c. Be
ad s. **H** Colubani. **Q** uinq; m. ox. ut iug. s. laurentij. **R** Euge. h. g. Desid.
Adoris. **O** sta. **I** Bern. v. q. i. **G** Se ut p. Alt. **I** cui s. ev. Ecce nos r. of Desidui. co
muni. **M** agna e. **C** ecilia v. **R** Oberata cecilia. **I** nev. **A** Virgo gloriosa sem
per evangeliū sp̄i gerebat in pectorē suo non diebus neq; noctibus a collo
quīs diuīs et oratione cessabat. **I** nv. **R** egē v. **I** n. i. q. **A** Cecilia
virgo almachium recuperabat tiburtum et ualerianum ad coronas vocabat.

Accepimus te in ordinem adcepimus et amemus te
ad nos et te deinceps uita tua.

Alma tua secundum eum est mea uita et corpus meum uita secundum eum.

Non confundar. **V**irginius ac discipulis tuis oratis et iudicibus
se domino quem time bat fuit. **R**Oberta cecilia que dicitur fratris co-
uer testi. almachium iudicem superasti urbanum episcopum multum an-
tico de non strasti. **V**Cecilia me misit aduos ut ostendatis michi oras.

RUrgo gloriosa semper evangelium apii gerebat inspectore et non diebus
neq; noctibus recessare acollorunt ducens et oratio ne **V**ale a sa-

ualeamus quod ubi uoleamus. **S**ancte valentiae quod ualeamus.

In n. q. **A**Dominne ihesu christe casti consejus suscipiens tuum fructus quos meecilia semigasti

Advente operi: tunc sacroburtum hodie te facio. Ne meum cor in quod
amor dei refert esse conteruptorem ydolorum. **A**hunc dñe cor meum et
corpus tuum immutatum ut non confundar. **R**Cecilio cecilia membris
domini ut deinceps genitibus ex oculabat almachium occupabat cyburi-
cium et uilupsum accidit non ea bat. **V**Hoc diebus neq; noc-
ribus uide ac colloquili amicis non ne. Ceciliam intra cubi-
uburam.

culum opere inuenit et uita eam statim angelum domini quem ui-

dens ualerianus nimis terore correptus est. **V**angelus domini descendit

deceo et lumen resulst habitaculo que. **R** Domine ihu xpe pas-

tor bone seminat casta consilu suscipe seminum fructus quos inceilia

seminasti cecilia famula tua quasi cuius tibi argumento sa de seruit.

VH am sponsum quem quasi leonem ferocem accepte atque quasi agnum

mansuetissimum destinata ut cecilia. **I**n iiii. h. **A** credimus xpm filiu

uia uerum deum esse qui sibi talen eleget famulam. **A** Nos scimus sane

cum nomen omnino negare non possumus. **A** Tunc ualerianus perrexit

adantistem et signo quod accepserat inuenti sanctum urbanum. **R** Beata

cecilia dixit et buntas hodie te facit oratio meum cognatum quia

amor dei et recte esse contemptorem id est torum. **V** Suscipe dñe se

minum fructus quos inceilia seminasti. qd. **R** Cecilia me misit aduos-

it ostendens mehi sanctum urbanum qua adipsum habe o secreti que

perficeret. **V**Tunc ualerianus perrexit adantistem et signo quod acce-

perat inuenti sanctum urbanum. qd. **R** Dum aurora nocti fine in da-

ret cecilia duxit regnantes aperte opera tenebra rum et indu-

menti arma lucis. **V** Cecilia uale dicens fratibus et exortans ait.

Canticibus organis cecilia domino decantabat dicens **Laud** sea.

Audi supra montem agnum statim desubcuius pede fons iuuus emerat.

ADesubcuius pede fons iuuus emerat fluminis impetus testificat curare de-

Anon mes metas aduos me misit dñs sed ueste crone paracipu me.

Agnos gentes perqum crediderunt xpo domino. **I**co. **A**vedisti as-

mene habiculum martyri tuo clementi iuuani immundum templi mortuo-

re angelicis manibus preparatum erat prebens populo terris ut gaudere

mirabiles tua. **A**dportem mis. Cognoui. Inq. bscis. n. ex dr. t. mulier. p.

Spere Alii dissisa. **C**onuence. offiue re. **C**ite e. Admoueret. **T**ribrates me.

Alii klei. **C**ito q. p. In u. v. Iocund. **I**co. **A**vernu omnes adi-

nsum resuere regn ut ostendat nobis martyris sui corpus. **C**ogno-

Agnos io. **X** iste agno brati io. loru. **A**doe. **T**heron et Alii beatis

Confiteor mundo. **S**acrameni. c. grau. > d. aduerso. > amar. n. y. ap-

Sed tu omen in. c. a. r. d. c. l. n. t. a. p. c. m. e. d. **G**loria. **S**an-

ctus. **C**onfiteor. **A**dportem mis. **C**redidimus et p. p. et cu. p. s. m. e. s. a.

Proclamauit bscis. v. st. lib. p. ponit. **A**dport. **T**rusti. n. p. **G**loria. **R**ecurre-

Sancti tui. **C**onvidere nehe. off. **G**loria. **C**onposuerit ma. **A**doe. **T**her-

on. d. **K**rabat iohs. **S**ibee virg. insalbo auenit. in loco suo agit. **C**elebra-

rio festi inferi. n. diffiat. **A**ndree apli. **C**ap.

Benedictio d. **B**elle. n. d. **y**or. **E**ni. sc. **V**elutinus. h. **J**ur.

O ex ut vocem domini predicatoris audiuit beatus andreas reliquias retribuit
quorum usum actumque inueniebat eternam uitam seruatus est premissa largientem.

E admissa die vigilia dei. **I**nv. **R**idoremus victoriosissimum regem christum
qui victorem per crucis tropheum coronauit beatum andream apostolum.

Yor. Exultet e. **I**nv. **A**videt dominus petrum et andream
et vocavit eos. **A**llende post me dicte dominus faciam uos fieri pescato-
res hominum. **A** Reliquias retributus secuia sunt dominum redemptorem.

DYORDE AOBYLLA RFT. Domini noster iuxta mare secutus est
rus galii leo uidet petrum et auertit eum recte ut vocet in
uocabat eos dicens veritate post me forent uos pescatores homi-
num. **V**enite eum pescatores et ait illis. venite. **R**ox ut uo-
cet dominum predicatoris ait ut beatus andreas reliquias retribuit quorum
actumque inueniebat eternam uitam seruatus est premissa largientem.

Cannus iussione uocem petrus et andreas reliquias retributus secuti
re redemptorem. quod. **R** Homo dei duceba tur ut cruci-
ficiatur autem clamans bat uoce magna dicens inno-
tens sanguis sine causa dampnatur. **V** Cumq; circumfices da-
cerent enim in crucifigeretur factus est concubitus po-
pulorum clamantium et decenium. anno. **J**. **ii.**

Agnus ex duobus qui secuti sunt dominum erat andreas frater symonis
petri aevia. **A**postoli petri misit ad istam provinciam ubi non paruum po-
pulum acquisuit. **A**postoli petri crucis episcopatum crucis gloriam
non predicarem. **R**ector bonus et amicus dei andreas dicitur adeiu-
tem aspiciens aliove uideat crucem salue crux suscipe discipulam eius
qui peperit uite magister meus xpc. **V**Salve crux que incorpo-
re xpi dedicata es et ex membris eius tanquam margari tis orna-
ta.
discipulus. **R**Salve crux que incorporeo xpi de-
di ea in es-
timonibus eius tanquam margari tis orna-
ta ut discipulum
eius qui peperit uite. **V**Oboris enim quam diu desiderasti et
iam concupiscenti anime preparata. Suscipe. **R**Obo-
ne crux
que decorasti et pulchritudinem membris domini suscepisti. acci-
pe me ab hominibus et reddite me magistro meo ut petre me reli-
quit qui petre me reddet uite. **V**Salve gratia ut sup. acce-
Apostoli petri crucis episcopatum crucis gloriam
eius tanquam margari tis orna. **A**postoli petri crucis episcopatum crucis gloriam
magistro meo ut petre me redit qui petre redierunt me aevia.
Apostoli petri crucis episcopatum crucis gloriam
Dido uenit perdebat inerme proprio nomine beretus andreas et do-
cebat populum. **V**Cum uidisset beretus andreas crucem exclama-

uit et dixit salve crux quam diu fatiga sis expectans me fecit ex
peccatis domini et magistrum meum. **V**espera me s' nos crucifix
omni proposito ac fato sic ap. **R**Exaudi maris nunc voca di
e in cruce ad populum nos credentes sed contra auercent machi qui
ambulant uias non bonas sed percutienti fui. **V**erum uitiorum no
minus deus uitiorum liber ego eritur qui reddit utrum reddi
retributionem superbis. et ambi. **R**Dilecti amici domini modo
rem suarum sum pendere uerae agnum hoc compuerunt me
utrem quem vocavit apostoli dum esset uirum et ideo amici
nos quoniam confessus sum uirum esse uirum.

A Salve uirum tuum
Laud

lum tuum ac separari tempus est ita commende tempi corporis
vui **A**batus andreas orbat dicens domine rex eternae glorie suscepit me pen
itentem in patibulo. **A**conde nobis hominem uistum reddi nobis ho
minem sanctum ne interficiantur deo curum uistum manifesturi
et pium. **Q**ui persequebatur uistum dimisisti eum domine cum
ferno et in ignis crucis due uisti fusti. **Y**es. Christus. **Jes.**

5
tis iusta p[ro]p[ter]e p[re]dicti m[er]ita sunt p[re]mii p[er]tinet eterna m[er]ita eorū
accipiunt palam. **V**[er]bi sunt qui auenerunt et magna tristitia
et lauerunt stolis suis insanitatem sanguine agnorum modo **R**[ec]onciliunt qui cum
carne plantauerunt ecclesiam sanguine suo non sunt ex terra cor-
num separata quorum mentes sunt in eis enim sanctorum
V[er]bi sunt. **I**n omnem terram eruit sonus eorum et infans orbis tra-
be eorum. quae. **I**ni. **A**gitabantur omnia vestra

stebum. **A** lux orta est iustis etia[rum] vestis corda letitia acys
r. exulta. **I**ntra ultimam ista **A** Beati qui per afflictionem patiuntur
ter iusticiam. **A** Custodiebant testimonium eius et precepit eis acri-
Prof[essor] r. iusti. **R** [ec]cl[esi]a sunt ipsi sancte etiam electi domini, in ea
ce non sicut p[ro]p[ter]e p[re]dicti s[an]cti p[er]petui ad. **S**icut
fulget celestia inter sol et luna. **V**[er]bi sunt sancti per fidem iusticiam
na operati sunt iustici am. quae. **R** [ec]cl[esi]a u[er]o ipso loquitur
mesuci dei aduenierunt hodie portantes pacem illuminantes pa-
cari. **V**[er]bi sunt p[er]petui p[er]petui. **V**[er]bi sunt pacem gentibus et liberare populum domini n[ost]ri. **V**[er]bi
p[re]ces supplicium eternum utique p[re]dictos premia qui feres indecur-
p[er]tullos iusticie quicq[ue] gaudentes aduentus hodie. poterit uel **V**[er]bi
Fuerunt sine querela ante dominum et ab inuidem non sunt sep-

BLB BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

o mini biberunt amicos de mare suos. **V**erba dicitur.

Lauds

A Meum enim caro non habet ut animam suam po-
prosanus suis. **A** Hos amici mei misericordia que precipio no-
minus. **A** Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt.

A offerte animas uestras. **I**esu Christe. **V**Himil

In exaudi nos. **A** Estote fortis in bello et pugnate cum antiquis
accipitis regnum eorum adhuc maneat. **R**ecipit
ut sonus eorum. **V**erba misericordia vestra uocat eorum. **V**erba
Registratur et principes sicut omnia certam. **V**ole-

serunt noramus tu domine. **V**Himil ho. s. a. t. ds. **R**Nimis ho-
mimi cui usque. **V**erba confortatus est principatus eorum. **V**De-

In uero. **A** surauit dominus et non perirebat eum in fala-
tem. **F**idei. **A** Celocet eum dilectus et principibus populi

Providus prius. **A** Domini sui domine uenit in mea diei sacrificio hostiam
Fredidi. **A** Eamus ibarre et fecerit inuenient semina sua. **F**iat

A natus est principatus et honorati sunt amici

Fidei. **A** In exaudi nos. **V**erba erras eum uos ederunt homi-

1863. 10. 1. 1863. 1. 5.

nes et cum separauerint uos et exprobrauerint et diccerint nomen ue-

tanquam malum propter filium hominis gaudete et exultate ecce en-

ces uesta multa est incelis. Vel iste. **A**D hunc statim ante reges et p-

nolite premeditari qualiter responderitis dabitur eum uobis in illa ho-

loquarum. **A**sta sunt uix sancti quos elegit dominus incarnatione no-

ta et dedit illis gloriam sempiternam quo rum doctrina

secundum secundum sicut in idem. **P**rimo martyrum. **N**on eccl

Secundum secundum sicut in idem. **I**ste sunt sancti qui pro testamento dei sua cor-

tradiderunt et insanguine agni lauerunt stolas suas. Vel iste. **A**sta

deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum et iam non erit amplius in-

tis neq; clamor sed per illius dolor quoniam priora transierunt. **A**sta

turn est uerum lumen et admirabile ministrans lucem his qui perm-

ruere imagone certaminis accepunt ab ipso splendorem sempiternum

assidue felices letantur. **A**sta tu domine lumen est qui a-

deficeret ubi construxisti lucidissimas mansiones ibi requiescunt anima-

Asta sunt sancti qui pro dei amore minus hominum contempserunt

martyres in regno eterno exultant cum angelis quam uictoria

sanctos qui assidue assistunt ante dominem et ab initio non

parti aeterni. **I**n v. Regem martyrum dominum.

Melkberg

mus. **Y**or. Sandor m. In. u. q. **A** Scetus decursus aquarum plin
uum iustas sed in lege domini sunt voluntas eorum. **P** Beat. v. **A** Prede

preceptum domini constituta sunt in monte sancto eius. **F** Quare f. **A** si
minum setore quia dominus sanctos suos misericordia. **C**um inv. **V**letamini

BEST F R G f T. De us omnem lacrimam abeui **S**icutio.

lis sanctorum et iam non erit amplius neq; luctus **N**eg; cla
res ullus de leti quoniam priora transierunt. **V**istorum ani
mam desineat non dingeret illos primatum malicie. **Q**uo. **R** I*U*
gloriosum sequentur fideles pro domino arauerunt aem
lia mortis sunt cum immorte sua et ideo coronas triumphales me

Vixi spatus ex una fides **R** ecidide
rpora su propter deum adiutoria exierunt habere coro

venias. **V**isi sunt qui venient erat via tribulatione et laetit
as insanguine agniti mer. **I**n. u. q. **A** Scuto bone voluntatis
coronasti eos die. **F** oria. **A** nimum saecula gloria et honore

prole dñs. **V**eque uolent iniquitatem in
scito tuis. **D**uc quod hab. **V**exultent iusti. **R** Danci cui do
mirabile consecuta sunt iter seruientes preceptis tuis ut in
citur ille si inquis uali dis terra apparuit arida et in